

Hedda Hansen Sølvberg
Rikke Christensen Foyn
Maria Risberg

Lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation

Bacheloroppgave i Økonomi og administrasjon
Veileder: Tor-Eirik Olsen
April 2024

Hedda Hansen Sølvsberg
Rikke Christensen Foyen
Maria Risberg

Lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation

Bacheloroppgave i Økonomi og administrasjon
Veileder: Tor-Eirik Olsen
April 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
NTNU Handelshøyskolen

Forord

Denne bacheloroppgaven er skrevet av Maria Risberg, Rikke Christensen Foyn og Hedda Hansen Sølvberg. Oppgaven er en del av valgretingen økonomistyring, og er en avsluttende del av vår bachelor i økonomi og administrasjon ved NTNU Handelshøyskolen i Trondheim.

Vi har i denne oppgaven gjennomført en lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation i perioden 2018 til 2022. Selve analysen inneholder sentrale nøkkeltall som er beregnet ut fra regnskapet. Vi har også utarbeidet en SWOT-analyse for å se på de strategiske aspektene samt få en bedre forståelse av årsakene bak resultatene fra nøkkeltallene. Utarbeidelsen av en bacheloroppgave har vært spennende og lærerikt, hvor vi har lært mye om blant annet kommunikasjon og samarbeid.

Gruppen vil spesielt rette en stor takk til vår veileder Tor-Eirik Olsen, som har vært til stor hjelp og kontinuerlig bidratt med konstruktive tilbakemeldinger og gode råd gjennom oppgaveprosessen. Han har skapt en lav terskel for å spørre om hjelp, både i virkeligheten og på e-mail, samt spredt et engasjement til oss som har jobbet med oppgaven.

Innholdet i denne oppgaven står for forfatterens regning.

Sammendrag

I denne oppgaven har vi gjennomført en regnskapsanalyse med hovedfokus på lønnsomheten til Baklandet Skydsstation i perioden 2018 til 2022. Baklandet Skydsstation er en idyllisk café i hjertet av Bakklandet, Trondheim. Caféen har lenge vært godt etablert i området, noe som gjorde det motiverende å velge nettopp denne caféen. Her kunne vi analysere hvordan en veletablert bedrift ble påvirket av koronapandemien, samt se om de var responderte tilstrekkelig til omstendighetene under pandemien.

Vi har sett på utviklingen i lønnsomheten til Baklandet Skydsstation ved å gjennomføre en regnskapsanalyse med hovedfokus på lønnsomhet. Her har vi regnet på ulike nøkkeltall for finansiering, soliditet, likviditet og lønnsomhet som har gitt oss et detaljert grunnlag til å analysere utviklingen i lønnsomheten. Vi har også valgt å gjennomføre en SWOT-analyse der vi ser på faktorer som vi antar kan ha påvirket virksomhetens lønnsomhet. Funnene fra SWOT-analysen har vært svært viktige for å besvare problemstillingen vår, da vi ikke fikk muligheten til å gjennomføre intervju.

Oppgaven begynner med en innledende del hvor vi presenterer tema og problemstilling. Deretter blir Baklandet Skydsstation introdusert, etterfulgt av teoridelen som er delt i to seksjoner; en regnskapsanalyse og en strategisk analyse. Metoden for oppgaven blir deretter beskrevet, inkludert utformingen av undersøkelsesdesignet og avgrensningene som er gjort i tråd med problemstillingen. Innsamling av data samt diskusjon rundt studiens validitet og reliabilitet blir også diskuteres i metodedelen. Analysedelen utgjør hoveddelen av oppgaven, hvor de finansielle nøkkeltallene for Baklandet Skydsstation blir presentert, etterfulgt av SWOT-analysen.

Avslutningsvis har vi forsøkt å knytte sammen alle trådene og konkludert oppgaven. Vår analyse viser at Baklandet Skydsstation har opplevd en generell nedgang i lønnsomheten fra 2018 til 2022. Dette skyldes hovedsakelig eksterne faktorer knyttet til korona-pandemien samt for lite tilpasning i forhold til hva som ble krevd for å opprettholde lønnsom drift.

Abstract

In this thesis, we conducted a financial analysis with a primary focus on the profitability of Baklandet Skydsstation for the period 2018 to 2022. Baklandet Skydsstation is an idyllic café located in the heart of Baklandet, Trondheim. The café has for a long time been well-established in the area, making it a motivating choice for our study. Here, we analyzed how a well-established business was impacted by the Covid-19 pandemic and whether they were able to adapt sufficiently to respond to the circumstances under the pandemic.

We examined the profitability performance of Baklandet Skydsstation through an accounting analysis. Here, we calculated various key financial figures for financing, solvency, liquidity, and profitability, providing us with a detailed overview of their financial situation, with special emphasis on profitability. Additionally, we chose to conduct a SWOT-analysis, examining factors believed to have influenced the profitability of the business. The findings from the SWOT-analysis were crucial for answering our research question, as we did not get the opportunity to conduct interviews.

The thesis begins with an introductory section where we present the topic and research question. Baklandet Skydsstation is then introduced, followed by the theoretical part, which is divided into two sections: an accounting analysis and a strategic analysis. The research methodology for the thesis is described next, focusing on the research design and the limitations made in accordance to the research question. Data collection and a discussion on validity and reliability of the study is also reflected upon in the methodology section. The analysis section constitutes the main part of the thesis, where the financial key figures for Baklandet Skydsstation are presented, followed by the SWOT-analysis.

Finally, we attempt to tie all the threads together and conclude the thesis. Our analysis shows that Baklandet Skydsstation experienced a general decline in profitability from 2018 to 2022. This is primarily attributable to external factors related to the Covid-19 pandemic and insufficient adaptation to what was required to maintain profitable operations.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1: Innledning	1
1.1 Bakgrunn for oppgaven	2
1.2 Presentasjon av problemstilling	2
1.3 Presentasjon av Baklandet Skydsstation	2
1.4 Oppgavens struktur	3
Kapittel 2: Teori	4
2.1 Regnskapsanalyse	4
2.1.1 Finansiering.....	5
2.1.2 Soliditet	6
2.1.3 Likviditet	7
2.1.4 Lønnsomhet.....	8
2.2 Strategisk analyse	11
2.2.1 SWOT-analyse	11
Kapittel 3: Metode	13
3.1 Valg av problemstilling	13
3.1.1 Tidsavgrensning	14
3.2 Undersøkellesdesign	14
3.3 Datainnsamling	15
3.4 Undersøkelsens validitet og reliabilitet	15
3.4.1 Validitet.....	16
3.4.2 Reliabilitet.....	17
Kapittel 4: Analyse og diskusjon	18
4.1 Finansiering	18
4.1.1 Finansieringsgrad 1	19
4.1.2 Arbeidskapital	20
4.2 Soliditet	21
4.2.1 Egenkapitalandel	21
4.2.2 Gjeldsgrad	22
4.2.3 Rentedekningsgrad.....	23
4.3 Likviditet	24

4.3.1 Likviditetsgrad 1	24
4.3.2 Likviditetsgrad 2	25
4.4 <i>Lønnsomhet</i>	26
4.4.1. Bruttofortjeneste i prosent.....	26
4.4.2. Resultatmargin	27
4.4.3. Totalkapitalrentabilitet ROI	28
4.4.4. Resultatgrad.....	29
4.4.5 Kapitalens omløpshastighet.....	30
4.4.6 Egenkapitalrentabilitet etter skatt:.....	31
4.5 <i>Strategisk analyse: SWOT-analyse</i>	32
4.5.1 Styrker	32
4.5.2 Svakheter	34
4.5.3 Muligheter	35
4.5.4 Trusler	37
Kapittel 5: Konklusjon	39
Kapittel 6: Referanseliste	40

Figuroversikt:

<i>Figur 1: De tre typene regnskapsanalyse</i>	4
<i>Figur 2: Utvikling i finansieringsgrad 1 i perioden 2018-2022</i>	19
<i>Figur 3: Utvikling i arbeidskapital 2018-2022</i>	20
<i>Figur 4: Utvikling i egenkapitalandel i perioden 2018-2022</i>	21
<i>Figur 5: Utvikling i gjeldsgrad i perioden 2018-2022</i>	22
<i>Figur 6: Utvikling i rentedekningsgrad i perioden 2018-2022</i>	23
<i>Figur 7: Utvikling i likviditetsgrad 1 i perioden 2018-2022</i>	24
<i>Figur 8: Utvikling i likviditetsgrad 2 i perioden 2018-2022</i>	25
<i>Figur 9: Utvikling i bruttofortjeneste i prosent i perioden 2018-2022</i>	26
<i>Figur 10: Utvikling i resultatmargin i perioden 2018-2022</i>	27
<i>Figur 11: Utvikling i total kapitalrentabilitet ROI i perioden 2018-2022</i>	28
<i>Figur 12: Utvikling i resultatgrad i perioden 2018-2022</i>	29
<i>Figur 13: Utvikling i kapitalens omløpshastighet i perioden 2018-2022</i>	30
<i>Figur 14: Utvikling i egenkapitalrentabilitet etter skatt i perioden 2018-2022</i>	31

Tabelloversikt:

<i>Tabell 1: Oversikt over alle nøkkeltallene i analysen</i>	18
<i>Tabell 2: Utrekning av finansieringsgrad 1</i>	19
<i>Tabell 3: Utrekning av arbeidskapital</i>	20
<i>Tabell 4: Utrekning av egenkapitalandel</i>	21
<i>Tabell 5: Utrekning av gjeldsgrad</i>	22
<i>Tabell 6: Utrekning av rentedekningsgrad</i>	23
<i>Tabell 7: Utrekning av likviditetsgrad 1</i>	24
<i>Tabell 8: Utrekning av likviditetsgrad 2</i>	25
<i>Tabell 9: Utrekning av bruttofortjeneste i prosent</i>	26
<i>Tabell 10: Utrekning av resultatmargin</i>	27
<i>Tabell 11: Utrekning av total kapitalrentabilitet ROI</i>	28
<i>Tabell 12: Utrekning av resultatgrad</i>	29
<i>Tabell 13: Utrekning av kapitalens omløpshastighet</i>	30
<i>Tabell 14: Utrekning av egenkapitalrentabilitet etter skatt</i>	31
<i>Tabell 15: Oppsummering av SWOT-analysen</i>	38

Kapittel 1: Innledning

I en tid preget av økonomisk usikkerhet og global pandemi har serveringsbransjen stått overfor store utfordringer. Fra pandemiens start i 2020 har restaurant- og kafénæringen opplevd strenge restriksjoner, som delvis eller fullstendig nedstengning over lengre perioder. Som følge av dette har bransjens sårbarhet blitt tydeliggjort, en bransje som tradisjonelt sett er avhengige av høy kundetraffikk og fysiske kundeopplevelser for å kunne generere inntekter. Konsekvensene har vært betydelige, med tap av kunder og omsetning som for enkelte virksomheter har ført til nedleggelse. Baklandet Skydsstation er en tradisjonell kafé i hjertet av Bakklandet som er forankret i norsk matkultur, og som tilbyr autentiske matopplevelser. For kaféen har pandemien tydeliggjort behovet for fleksibilitet og innovasjon i møte med uforutsette utfordringer.

Bakklandet er en historisk bydel i Trondheim som omfavner gode kaféopplevelser i en atmosfære av kultur og sjarm. Et stadig voksende antall kaféer i området har ført til økt konkurranse, hvor gamle bedrifter som Baklandet Skydsstation må jobbe for å tiltrekke seg både lokale kunder og turister. I tillegg til en utfordrende konkurransesituasjon, har etterspørselen etter kafébesøk blitt betydelig redusert som følge av myndighetenes restriksjoner og frykt for korona-smitte. Mange bedrifter i serveringsbransjen tilpasset seg endringene ved bruk av leveringstjenester, noe Baklandet Skydsstation ikke gjorde. Dette satt store begrensninger for kaféens evne til å generere inntekter og opprettholde lønnsomhet.

I tillegg til pandemiens påvirkninger har de siste årene vært preget av økonomisk usikkerhet i samfunnet. Tidsperioden 2018 til 2022 har hatt perioder med både renteøkninger og inflasjonspress. Styringsrenten ble ved pandemiens utbrudd satt ned til null, før det kom gradvise økninger, noe som har hatt påvirkning på kaféens økonomi. Samtidig har konsumprisindeksen og inflasjonen også vært en bekymring, da den har ført til generelle økninger i priser på varer og tjenester i markedet. Denne kombinasjonen av økonomiske faktorer har skapt en utfordrende forretningsmessig periode for kaféer over hele landet, samt bidratt til press på marginer og lønnsomhet.

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Vi skal i denne oppgaven utføre en lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation. Bakgrunnen for dette temaet er inspirert av de turbulente årene under og i kjølvannet av korona-pandemien, spesielt med tanke på hvordan café- og restaurantbransjen ble hardt rammet. Vi fant det interessant å observere hvordan en tradisjonell café som Baklandet Skydsstation, med sin sterke forankring i Trondheim, tilpasset seg disse utfordringene. Vår interesse lå i å undersøke hvordan denne «eldre» caféen navigerte gjennom koronapandemien og hvilken innvirkning dette hadde på deres lønnsomhet.

1.2 Presentasjon av problemstilling

I lys av vår interesse for å analysere den økonomiske utviklingen for en mer tradisjonell og veletablert bedrift innenfor en konkurranseutsatt bransje, har vi valgt å gjennomføre en lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation. I den sammenheng har vi formulert følgende problemstilling:

«Hvordan har lønnsomheten utviklet seg for Baklandet Skydsstation fra 2018 til 2022, og hva kan mulige årsaker til denne utviklingen være?»

1.3 Presentasjon av Baklandet Skydsstation

Baklandet Skydsstation er en idyllisk café som ligger sentralt på Bakklandet, like i nærheten av Gamle Bybro og Trondheim sentrum. Caféen på den gamle skydsstationen har en lang fartstid å se tilbake på, da skydsstationens historie kan spores helt tilbake til 1700-tallet, dog ikke bare som café. Selve caféen åpnet i 1997, og har sine unike lokaler i Bakklandets eneste fredede bygård (Herud, u.å.). Da vi skulle velge bedrift å skrive bacheloroppgave om var vi interessert i finne noe lokalt og særegent, noe caféen på Bakklandet absolutt er. Med både en lunsj- og middagsmeny bestående av tradisjonelle, norske retter og et utvalg på over 350 akevitter i baren er Baklandet Skydsstation noe man ikke finner rundt enhver sving.

1.4 Oppgavens struktur

For å gjøre oppgaven så lettlest og oversiktlig som mulig for leser har vi valgt en struktur på oppgaven med en innledende generell del, der vi først har gjort rede for teorien vi skal bruke i lønnsomhetsanalysen, for så å forklare hvilke metodiske valg vi har foretatt underveis i arbeidet med oppgaven.

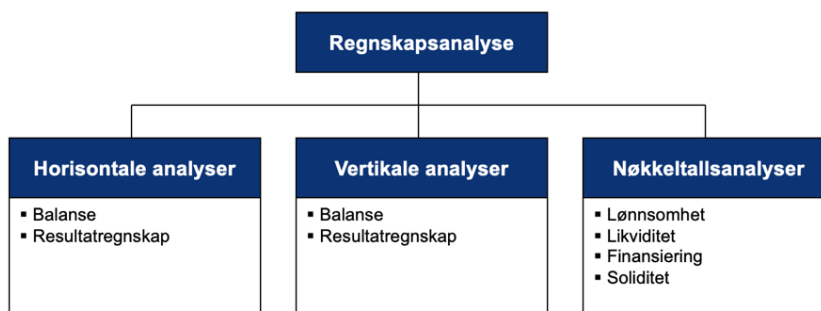
Etter at den generelle delen av oppgaven er forklart og gjort rede for, har vi videre tatt for oss den spesifikke delen som omhandler analysen og diskusjonen rundt Baklandet Skydsstation, der vi har delt opp nøkkeltallsanalysen i fire deler; finansiering, soliditet, likviditet og lønnsomhet. For å underbygge funnene fra nøkkeltallsanalyse har vi supplert med en strategisk analyse. Helt til slutt i oppgaven ser vi funnene fra de to analysene i sammenheng med hverandre, og konkluderer på bakgrunn av dette.

Kapittel 2: Teori

I dette kapitlet presenteres teori som legger grunnlaget for den kommende analysen med mål om å besvare problemstillingen. Fokuset vil primært være rettet mot regnskapsanalyse, med spesiell vekt på nøkkeltall knyttet til finansiering, soliditet, likviditet og lønnsomhet. Deretter vil vi gi en innføring i den strategiske analysen, som vi primært bruker til å lete etter mulige årsaker og forklaringer for lønnsomhetsutviklingen.

2.1 Regnskapsanalyse

Regnskapsanalyse er en del av en bedrifts verktøykasse for å kunne måle bedriftens prestasjoner, og analysen tar utgangspunkt i regnskapet (Berg, 2021). Det finnes flere former for regnskapsanalyser, og det er vanlig å skille mellom tre forskjellige: horisontal analyse, vertikal analyse og nøkkeltallsanalyse (Knardal & Sending, 2022). I vår vurdering av Baklandet Skydsstation er det nøkkeltallsanalyser som legges til grunn, og da særlig med fokus på lønnsomhet. Innenfor nøkkeltallsanalyser skiller man hovedsakelig mellom fire aktuelle områder å analysere: lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet. I dette kapitlet vil vi redegjøre for de fire områdene innenfor nøkkeltallsanalyser, samt hvilke nøkkeltall vi har lagt til grunn for vurderingen av Baklandet Skydsstation i perioden 2018-2022.

Figur 1: De tre typene regnskapsanalyse

(Kristoffersen, 2023)

2.1.1 Finansiering

Finansiering omfatter både anskaffelse og anvendelse av kapital. En analyse av finansieringen tar hensyn til hvordan bedriftens eiendeler er satt sammen. Finansieringen av eiendelene kan være både kortsiktig og langsiktig. Når vi snakker om langsiktig finansiering eller kapital, refererer det til både langsiktig gjeld og egenkapital. En analyse av finansieringen tar utgangspunkt i balansen på et gitt tidspunkt (Kristoffersen, 2023). For å analysere finansieringen i Baklandet Skydsstation har vi i denne oppgaven valgt å fokusere på finansieringsgrad 1 og arbeidskapital.

Finansieringsgrad 1

Finansieringsgrad 1 reflekterer i hvilken grad anleggsmidlene er finansiert av langsiktig kapital (Kristoffersen, 2023).

$$\text{Finansieringsgrad 1} = \frac{\text{Anleggsmidler}}{\text{Langsiktig kapital}}$$

En sunn finansieringsstruktur innebærer at kapitalen som er bundet i anleggsmidler, skal være langsiktig finansiert da anleggsmidler er ment for langsiktig eie. Finansieringen burde tilsvare den økonomiske levetiden på anleggsmidler som finansieres. (Kristoffersen, 2023). En overordnet tommelfingerregel er at finansieringsgrad 1 bør være mindre enn 1, da dette indikerer at anleggsmidlene i sin helhet er langsiktig finansiert. I tillegg indikerer dette at også deler av omløpsmidlene er langsiktig finansiert (Kristoffersen, 2023).

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen belyser virksomhetens finansiering, og er dermed en av de mer sentrale størrelsene vi ser på i nøkkeltallsanalysen. Arbeidskapitalen kan sees på både fra et finansieringsperspektiv og et likviditetsperspektiv, hvor vi her ser fra et likvideringsperspektiv. Vi tar utgangspunkt i balansen for å illustrere arbeidskapitalen, som beregnes ved forskjellen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld (Kristoffersen, 2023).

$$\text{Arbeidskapital} = \text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}$$

Arbeidskapitalen forteller oss dermed noe om bedriftens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser, hvor arbeidskapitalen bør være positiv. Det vil si at kapital bundet i

anleggsmidlene ikke er finansiert med kortsiktig gjeld. Er arbeidskapitalen negativ kan bedriften også oppleve problemer med å betale forpliktelser ved forfall (Kristoffersen, 2023).

2.1.2 Soliditet

Soliditet er tett knyttet til finansiering og sier noe om bedriftens evne til å *tåle tap*. En bedrifts soliditet er gjerne knyttet til størrelsen på egenkapitalen i forhold til samlet kapital i bedriften (Kristoffersen, 2023). Vi skal nå ta for oss begrepene egenkapitalandel, gjeldsgrad og rentedekningsgrad for å analysere bedriftens soliditet.

Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen, som tar utgangspunkt i balansen, brukes til å måle hvor mye av virksomhetens totale kapitalstruktur som er finansiert av egenkapital, og gir en indikasjon på bedriftens evne til å tåle tap. Med andre ord reflekterer denne andelen hvor stor del av eiendelene som er finansiert med egne midler, samtidig som den gir innsikt i hvor mye en bedrift kan tåle å tape før de påføres et tap. Jo større forholdstallet er, desto bedre er bedriftens soliditet (Kristoffersen, 2023). Formelen for egenkapitalandelen er gitt ved:

$$\text{Egenkapitalandel} = \frac{\text{Egenkapital} * 100\%}{\text{Totalkapital}}$$

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser oss forholdet mellom kapital som er finansiert av utestående som banker eller investorer, og kapital som er finansiert av eierne (Kristoffersen, 2023). Gjeldsgraden er gitt ved:

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{Sum gjeld}}{\text{Sum egenkapital}}$$

En gjeldsgrad på 1 tilsier at egenkapitalen og total gjeld er like stor, og gir en egenkapitalandel på 50%. Egenkapitalandelen reduseres med økende gjeldsgrad, da kostnadene ved gjeld er kravene til renter på gjelden. Dersom bedriften har mindre gjeld vil det si at de har mindre krav til kontantinntjening og har dermed mindre risiko for å bli slått konkurs (Kristoffersen, 2023).

Rentedekningsgrad

Høy egenkapitalandel gir bedriften økt motstandsdyktighet mot tap, da egenkapitalen fungerer som en buffer. Foretakets forpliktelser er primært knyttet til renter og avdrag på gjeld (Kristoffersen, 2023). I soliditetsanalyser er det derfor også vanlig å se på resultatregnskapet, og her blir *rentedekningsgraden* et viktig nøkkeltall som forteller i hvilken grad bedriften er i stand til å betale sine rentekostnader. Formelen for rentedekningsgraden er gitt ved:

$$\text{Rentedekningsgrad} = \frac{\text{Ordinært resultat før skatt} + \text{Rentekostnader}}{\text{Rentekostnader}}$$

Størrelsen på rentedekningsgraden er avhengig av lønnsomheten og renter på den gjelden som bedriften har. God lønnsomhet vil derfor i utgangspunktet gi høy rentedekningsgrad. Det er ingen generelle krav til størrelsen på rentedekningsgraden, selv om mange hevder at den bør være større enn 3 (Kristoffersen, 2023). Rentedekningsgraden bør i alle fall være større enn 1. Er forholdstallet mindre enn 1, går bedriften med underskudd.

2.1.3 Likviditet

Likviditetsanalyse er en evaluering av virksomhetens evne til å betale sine forpliktelser ved forfall. Det å analysere likviditeten er viktig for å sikre at virksomheten kan håndtere økonomiske forpliktelser på kort sikt, samt planlegge for fremtidige betalingsforpliktelser (Kristoffersen, 2023). For å analysere likviditeten i Baklandet Skydsstation har vi valgt å fokusere på nøkkeltallene likviditetsgrad 1 og likviditetsgrad 2.

Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 beregnes ved å dele selskapets likvide midler med den kortsiktige gjelden (Kristoffersen, 2023). De likvide eiendelene inkluderer alle omløpsmidlene og gir derfor en helhetlig oversikt over selskapets likviditetssituasjon. En ønskelig likviditetsgrad 1 bør ideelt sett være minst 2, men ifølge Kristoffersen (2023) er det imidlertid sjeldent at dette kravet oppnås grunnet enkel tilgang på kapital. Det er derimot viktig å se på andre faktorer som ikke vises i balansetallene, men som påvirker likviditeten (Kristoffersen, 2023).

$$\text{Likviditetsgrad 1} = \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2 tar for seg de mest likvide omløpsmidlene, som ekskluderer varelageret, og gir derfor en mer restriktiv vurdering av selskapets umiddelbare betalingsevne (Kristoffersen, 2023). Normtallet for likviditetsgrad 2 er minst 1, men det er imidlertid viktig å ta hensyn til bransjeforskjeller, da varelageret vil variere (Knardal & Sending, 2022).

$$\text{Likviditetsgrad 2} = \frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

2.1.4 Lønnsomhet

Lønnsomheten til en bedrift er bedriftens evne til å tjene penger, og dermed også noe av det helt fundamentale for at en virksomhet skal gå rundt over tid (Berg, 2021). Det er viktig for bedriften å holde øye med deres evne til å oppnå en avkastning på de valgene de tar, og derav er det høyst relevant for bedriften å gjennomføre lønnsomhetsanalyser. En lønnsomhetsanalyse tar utgangspunkt i resultatregnskapet (Berg, 2021). I denne delen av oppgaven vil vi gjøre rede for nøkkeltallene vi skal bruke i lønnsomhetsanalysen senere i oppgaven. Nøkkeltallene vi har tatt for oss er fortjenestemargin, bruttofortjeneste, resultatmargin, totalkapitalrentabilitet, resultatgrad, kapitalens omløpshastighet og egenkapitalrentabilitet.

Bruttofortjeneste i prosent:

Bruttofortjeneste i prosent er et nøkkeltall som viser hvor stor andel av de øvrige kostnadene utenom varekostnadene bedriften kan dekke for hver krone de får i salgsinntekt (Berg, 2021). Dette er et svært relevant nøkkeltall i varehandel og restaurantbransjen, da det viser om kostnadene endrer seg i takt med salgsinntektene eller ikke. Formelen for bruttofortjenesten i prosent tar utgangspunkt i salgsinntekter og varekostnader, og er gitt ved:

$$\text{Bruttofortjeneste i prosent} = \frac{\text{Salgsinntekter} - \text{Varekostnader}}{\text{Salgsinntekter}} * 100\%$$

Resultatmargin:

Resultatmargin er nært knyttet til nøkkeltallet driftsmargin, som er et tall som viser hvor mye virksomheten sitter igjen med etter å ha brukt ressurser på å skape sin driftsinntekt (Berg, 2021). Forskjellen på driftsmargin og resultatmargin er at driftsmarginen tar utgangspunkt i driftsresultatet, mens resultatmarginen tar utgangspunkt i ordinært resultat før skatt. I virksomheter med store renteinntekter eller rentekostnader vil forskjellen mellom driftsmargin og resultatmargin være vesentlig, ellers gir ikke resultatmargin noe ytterligere informasjon enn driftsmarginen (Berg, 2021). Resultatmargin beregnes ved bruk av følgende formel:

$$\text{Resultatmargin} = \frac{\text{Ordinært resultat før skatt}}{\text{Driftsinntekter}} * 100\%$$

Totalkapitalrentabilitet

Totalkapitalrentabiliteten, også kjent som return on investment ROI, er et tall på hvor stor avkastning virksomheten får på sin investerte kapital (Kristoffersen, 2023).

Totalkapitalrentabiliteten er en viktig indikator på lønnsomheten til virksomheten, og er et nøkkeltall det er viktig å sammenligne med andre relevante investeringer for å vurdere plasseringen av investeringen. Vi har valgt å bruke gjennomsnittlig totalkapital fremfor andre mulige versjoner av totalkapitalen, fordi gjennomsnittlig totalkapital tar hensyn til en bedrifts utvikling gjennom året i motsetning til vanlig totalkapital som bare tar hensyn til totalkapitalen på et gitt tidspunkt (Kaplan & Atkinson, 2014). Gjennomsnittlig totalkapital er særlig egnet for bedrifter i vekst, og vi har derfor valgt det for å få et så presist bilde av lønnsomheten til Baklandet Skydsstation som mulig. Formelen for totalkapitalen brukt i denne oppgaven er dermed:

$$\text{Totalkapitalrentabilitet} = \frac{\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}} * 100\%$$

Resultatgrad:

Nøkkeltallet resultatgrad er i stor grad likt resultatmargin, foruten at man i resultatgrad trekker ut rentekostnaden (Berg, 2021). Tallet vi får fra resultatgraden viser da hva som skal fordeles på kreditorer, staten og eierne. Formelen for resultatgrad er:

$$\text{Resultatgrad} = \frac{\text{Ordinært resultat før skatt} + \text{Rentekostnader}}{\text{Driftsinntekter}} * 100\%$$

Kapitalens omløpshastighet:

Kapitalens omløpshastighet måler hvor effektivt et selskap benytter sin total kapital til å generere inntekter. Dette nøkkeltallet er beregnet ved å dele driftsinntektene med gjennomsnittlig total kapital (Kristoffersen, 2023). En økning i kapitalens omløpshastighet vil ofte bety at selskapet benytter kapitalen sin mer effektivt enn før. Imidlertid er det viktig å presisere at kapitalens omløpshastighet alene ikke gir et fullstendig bilde av bedriftens lønnsomhet. Det er derfor viktig å vurdere dette målet i sammenheng med andre nøkkeltall, som resultatgraden og total kapitalrentabiliteten (Baksaas & Hansen, 2010).

$$\text{Kapitalens omløpshastighet} = \frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

Egenkapitalrentabilitet:

Egenkapitalrentabilitet måler virksomhetens evne til å generere avkastning på egenkapitalen (Kristoffersen, 2023). Nøkkeltallet gir innsikt i hvordan kapitalinnskuddene fra eierne utvikler seg i bedriften og er derfor av størst interesse for bedriftens eiere. Egenkapitalrentabilitet kan beregnes både før og etter skatt, men vi har valgt å inkludere skattefradraget for å gi en mer presis fremstilling av eierne og investorenes utbytte, da dette gir innsikt i hvor stor andel av resultatet som tillegges egenkapitalen (Kristoffersen, 2023). Videre benytter vi gjennomsnittlig egenkapital i nevneren for å unngå misvisende resultater, noe som gir et mer representativt bilde av virksomhetens lønnsomhet gjennom hele perioden. Den gjennomsnittlige egenkapitalen beregnes ved å ta den inngående balansen pluss den utgående balansen delt på to, slik at svingninger i egenkapitalen tas hensyn til (Kristoffersen, 2023).

$$\text{Egenkapitalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Ordinært resultat} * 100\%}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$$

2.2 Strategisk analyse

I en utforskning av virksomhetens lønnsomhetsutvikling, er både regnskaps- og strategiske analyser viktige redskaper. Mens regnskapsanalysen gir en deskriptiv beskrivelse av utviklingen i lønnsomheten, fokuserer den strategiske analysen på å identifisere potensielle årsaker bak trendene. Der regnskapsanalysen gir tall og trender, kan den strategiske analysen hjelpe oss med å forstå hvorfor tallene er slik de er. I vår problemstilling om lønnsomhetsutviklingen til Baklandet Skydsstation, vil den strategiske analysen være av stor betydning for å forstå de underliggende faktorene som har påvirket lønnsomheten. Ved å bruke et forklarende rammeverk, gir den strategiske analysen i tillegg veiledning for fremtidige strategiske beslutninger og tiltak.

2.2.1 SWOT-analyse

SWOT-analyse, også omtalt som situasjonsanalyse, er et verktøy som kan brukes for å danne et godt grunnlag for strategiarbeid. SWOT står for *Strengths* (styrker), *Weaknesses* (svakheter), *Opportunities* (muligheter) og *Threats* (trusler) (Erichsen et.al. 2019). Styrker og svakheter knyttes til virksomhetens egenskaper og utgjør det som kalles de interne analysene, som observerer virksomhetens kapasitet, kompetanse, verdiskaping, logistikk-løsninger og mer. På den andre siden har vi eksterne analyser, som fokuserer på trusler og muligheter, og er på den måten knyttet til forhold som er utenfor virksomheten. Dette kan være konkurransesituasjonen de står i, lover og regler knyttet til å drive en virksomhet, myndighetenes politikk eller konjunkturer. SWOT-analysen tar dermed for seg både den interne og eksterne delen av den strategiske analysen, og har dermed potensiale til å påvirke virksomhetens fremtid gjennom å forsøke å få kontroll over virksomhetens nåværende og fremtidige skjebne (Erichsen et.al. 2019). I denne oppgaven bruker vi derimot SWOT-analysen på en litt annen måte: Vi tar utgangspunkt i SWOT-analysen for å analysere styrker, svakheter, trusler og muligheter med formål å avdekke mulige forhold som kan bidra til å forklare utviklingen i lønnsomheten for Baklandet Skydsstation.

Kvaliteten på en SWOT-analyse avhenger av flere faktorer, inkludert datagrunnlaget, valg av modeller og analyseverktøy, samt ens egne analytiske ferdigheter. Gjennom en grundig SWOT-analyse identifiseres virksomhetens styrker, svakheter, muligheter og trusler, noe som danner grunnlaget for strategiske beslutninger. Gjennomføringen av slike analyser har stor

verdi, både for å informere beslutninger, for læring, og for å støtte virksomhetens utvikling. SWOT-analysen bidrar til å formulere konkrete mål og velge passende strategier for virksomheten (Erichsen et.al. 2019).

Kapittel 3: Metode

I dette kapitlet skal vi ta for oss den metodiske fremgangsmåten i oppgaven. Metode handler om hvordan man tilnærmer seg og forsøker å avdekke virkeligheten gjennom innsamlet data. Metoden er dermed helt avgjørende for å samle inn empiri på en så god måte som mulig og få frem troverdig og relevant informasjon (Jacobsen, 2022). Vi vil i dette kapitlet redegjøre for valg av problemstilling, undersøkelsesdesign og datainnsamlingsmetode, samt foreta kritiske refleksjoner rundt oppgavens validitet og reliabilitet.

3.1 Valg av problemstilling

Utviklingen av en forskbar problemstilling er en omfattende prosess som krever nøye gjennomtenkning. For å sikre at problemstillingen er direkte målbar, er det nødvendig å spesifisere og avgrense fokusområdet for å muliggjøre en vellykket empirisk undersøkelse (Jacobsen, 2022). I vår problemstilling har vi tydelig spesifisert hva og hvem som skal undersøkes, nemlig lønnsomhetsutviklingen til Baklandet Skydsstation. Samtidig har vi satt en tydelig tidsramme for analysen, som strekker seg over en femårsperiode fra 2018 til 2022.

Det er tre viktige krav som må tas i betraktning når man formulerer en problemstilling: klarhet, relevans og forankring i en pågående diskurs (Jacobsen, 2022). Klarhet er viktig for å sikre forskningens hensikt og retning. Vi oppnår dette ved å presisere både hva og hvem vi har til hensikt å undersøke. Vårt spesifikke fokus er å analysere lønnsomheten til Baklandet Skydsstation i tidsrommet 2018 til 2022. Relevans går ut på at problemstillingen skal adressere spørsmål eller utfordringer som har nytteverdi innenfor det aktuelle forskningsområdet eller i den konteksten den anvendes (Jacobsen, 2022). I vår problemstilling ligger det et ønske om å beskrive utviklingen av lønnsomheten til caféen, noe som kan ha praktisk relevans for bedriftens økonomiske ytelse og strategiske beslutninger. Det siste kravet er forankring i en pågående diskurs, det vil si ønsket om å avdekke ny kunnskap gjennom analytisk tilnærming (Jacobsen, 2022). Dette oppnår vi ved å undersøke og analysere den økonomiske utviklingen til Baklandet Skydsstation, samt avdekke mulige underliggende faktorer som påvirker deres lønnsomhetsutvikling.

3.1.1 Tidsavgrensning

I valget av vår problemstilling har vi bevisst avgrenset analysen til tidsperioden 2018-2022. Vi har valgt denne tidsrammen fordi den inneholder de mest aktuelle årene med tilgjengelig finansiell data, og dermed øker relevansen i vår oppgave. Denne avgrensningen kan betraktes som hensiktsmessig for å skape et helhetlig og presist bilde av bedriftens lønnsomhetsutvikling gjennom en periode preget av usikkerhet og utfordringer.

Ved å fokusere på de seneste årene, åpner vi naturlig opp for muligheten til å identifisere årsakssammenhenger knyttet til korona-pandemien. Restaurantbransjen opplevde betydelig påvirkning grunnet smitteverntiltak. Ved å inkludere de to årene før pandemien får vi et bredere perspektiv, ikke bare ved å forstå hvordan bedriften fungerte før pandemien, men også hvordan de har utviklet seg etter en utfordrende periode.

3.2 Undersøkellesdesign

Når det skal velges undersøkelsesdesign, skiller man i hovedsak mellom kvantitativ og kvalitativ tilnærming. Skillet mellom de to tilnærmingene går på hva slags data som blir samlet inn og skal brukes i oppgaven. En kvalitativ tilnærming er ofte data som ikke kan tallfestes, ofte uttrykt gjennom ord. Den kvantitative tilnærmingen blir basert på data som kan tallfestes (Jacobsen, 2022).

Vår lønnsomhetsanalyse av Baklandet Skydsstation er basert på regnskap og tall hentet fra proff.no. At oppgaven i hovedsak baserer seg på tall, gjør at det er naturlig å gå for en kvantitativ tilnærming til oppgaven. Problemstillingen vår tar for seg at vi ønsker å undersøke hvordan lønnsomheten har utviklet seg i en bestemt periode for Baklandet Skydsstation. Det at vi ønsker å dypdykke inn i et bestemt case som er avgrenset i tid og rom, gjør at enkeltcase-studie er et passende undersøkelsesdesign for vår oppgave.

En enkeltcase-studie er at man undersøker i detalj en situasjon eller organisasjon, og begrenser det som undersøkes i tid og rom (Jacobsen, 2022). Ved at man begrenser caset i tid og rom får man muligheten til å få god innsikt i det man undersøker, samtidig som man kan oppnå virkelighetsnære beskrivelser, også kalt tykke beskrivelser (Jacobsen, 2022). Et enkeltcase-studie er også passende for vår oppgave med tanke på at vi ønsker å avdekke hva

som kan være årsaker til utviklingen i lønnsomheten til Baklandet Skydsstation. De detaljerte beskrivelsene som kan utarbeides ved et casestudie gjør det mulig å se hvordan hendelser påvirker hverandre (Jacobsen, 2022). Svakheten med enkeltcase-studie er at det kun forskes på en spesifikk case, så det er vanskelig å vite om det trekk ved casevirksomheten eller generelle trekk (f.eks. makroforhold) som er med på å påvirke resultatet (Jacobsen, 2022). Den strategiske analysen vil være med å motvirke dette, da den gjør at vi analyserer forhold i omgivelsene som kan ha hatt en påvirkning på resultatet. Dette er imidlertid ikke noe som påvirker vår oppgave, da det ikke er noe formål med gjennomførelsen av lønnsomhetsanalysen av Baklandet Skydsstation å kunne generalisere til andre utover virksomheten.

3.3 Datainnsamling

Som nevnt i avsnittet om valg av undersøkelsesdesign er vår oppgave basert på sekundærdata som er hentet fra Proff.no. En utfordring med bruk av sekundærdata som datagrunnlag er at informasjonen ofte kan være samlet inn med et annet formål enn det problemstillingen i oppgaven er ute etter å belyse (Jacobsen, 2022). Dette er ikke tilfelle i vår oppgave, da tallene i regnskapet er det som skal brukes til å gjennomføre en lønnsomhetsanalyse og de er dermed utarbeidet for samme formål som vår oppgave.

I tillegg til å bruke data fra Proff.no har vi kontaktet daglig leder i Baklandet Skydsstation for å kunne hente inn primærdata til gjennomføringen av SWOT-analysen. Vi har ikke klart å få til et intervju med Baklandet Skydsstation, så SWOT-analysen er delvis basert på egne antakelser og data gjennom dokumentundersøkelser av sekundærdata.

3.4 Undersøkelsens validitet og reliabilitet

Når vi gjennomfører undersøkelser, bør vi alltid forsøke å minimere problemer knyttet til validitet og reliabilitet, noe vi har fokusert på i denne bacheloroppgaven. (Jacobsen, 2022). Validitet handler om hvor gyldig informasjonen vi innhenter er, og her snakker vi både om intern gyldighet, som handler om hvorvidt resultatene oppfattes som korrekte, og ekstern gyldighet, som dreier seg om i hvilken grad funnene kan generaliseres til andre enn dem vi har undersøkt. Videre stiller reliabilitet spørsmål ved om det er trekk ved selve undersøkelsen som har skapt eller påvirket de gitte resultatene.

3.4.1 Validitet

Som følge av at vi ikke ønsker å generalisere funnene (ekstern gyldighet) vil vi i denne oppgaven kun fokusere på den interne gyldigheten. I prosessen med å samle inn data er det avgjørende å være kritisk til både kildene og metoden for innsamling. Regnskapstallene som er benyttet i vår analyse, er som nevnt tidligere hentet fra databasen *proff.no*. Baklandet Skydsstation er pålagt å føre regnskap i samsvar med regnskapsloven, og dermed kan dataene samlet inn fra denne kilden betraktes som valide (Brønnøysundregistrene, 2024). Det er likevel viktig å være oppmerksom på mulige feil i regnskapstallene som er tilgjengelige i databasen, da det er en risiko for at feil tall kan bli registrert. Å utvise kildekritikk er essensielt for at resultatene skal kunne anses som pålitelige, og for at studien skal kunne gi et nøyaktig bilde av virkeligheten. Det er verdt å nevne at det beste scenarioet hadde vært å samle regnskapstallene direkte fra bedriften.

I selve lønnsomhetsanalysen er det mulig å velge mellom mange nøkkeltall, da det finnes mange ulike mål på lønnsomhet. Dersom vi hadde valgt andre nøkkeltall ville dette naturligvis hatt innvirkning på den observerte utviklingen i lønnsomheten. Likevel har vi valgt nøkkeltall som samlet sett beskriver utviklingen i lønnsomheten på en god måte. Når det gjelder benchmarking, slet vi med å finne restauranter/caféer som vi fant relevant å sammenligne Baklandet Skydsstation med, da de skiller seg ut med et mer tradisjonelt norsk matkonsept. På bakgrunn av dette valgte vi å ikke benchmarke, men heller ha hovedfokus på deres lønnsomhetsutvikling og mulige årsaker til den.

Vi sendte tidlig i februar en henvendelse på e-post til Baklandet Skydsstation, hvor vi spurte om de var interessert i å stille til intervju. Vi fikk først positivt svar, men etter dette fikk vi ikke mer kontakt med dem. Dermed skjønnte vi at et intervju dessverre ikke lot seg gjøre. Som følge av dette, fikk vi ikke samlet inn ønsket primærdata til den strategiske analysen, og vi ble derfor nødt til å bruke sekundærdata også her. Vi har likevel benyttet flere ulike kilder.

Når det kommer til den teoretiske litteraturen som ble brukt i oppgaven, er samtlige forfattet av anerkjente fagfolk, som bidrar til å styrke validiteten til oppgaven. Dette har blant annet vært bøker vi har brukt tidligere i studieløpet.

3.4.2 Reliabilitet

Reliabiliteten – også kjent som påliteligheten – til oppgaven, går ut på om det har vært fremgangsmåter i oppgaven som kan ha påvirket resultatene. Problemer her kan knyttes opp til om det har vært innføringsfeil av tabeller, tall eller grafer i Excel. Når det kommer til den strategiske analysen vil vi fronte mulige årsaker til lønnsomhetsutviklingen, hvor forholdene vil være mer basert på antakelser om café- og restaurant markedet, da vi ikke fikk mulighet til å samle inn primærdata. Slike subjektive oppfatninger kan ha innvirkning på undersøkelsens reliabilitet. Derfor har vi lagt stor vekt på å bruke pålitelige kilder i denne oppgaven for å sikre en nøyaktig fremstilling av faget.

Kapittel 4: Analyse og diskusjon

I dette kapittelet gjennomfører vi analysen av de ulike nøkkeltallene som ble gjort rede for i teorikapittelet for å belyse Baklandet Skydsstations lønnsomhet. Vi velger å presentere nøkkeltallene i form av tabeller med tilhørende grafer, for å gi leser best mulig oversikt over nøkkeltallene vi analyserer og hvordan de har utviklet seg i analyseperioden. Innsiktene fra det strategiske analyseverktøyet, SWOT, vil også bli redegjort for i dette kapittelet. Der forsøker vi å peke på hva mulige årsaker til utviklingen i lønnsomheten til Baklandet Skydsstation kan være.

Felles tabell med alle nøkkeltallene vi skal analysere:

	2018	2019	2020	2021	2022
Finansiering:					
Finansierungsgrad 1:	0,12	0,09	0,55	0,97	2,02
Arbeidskapital:	1 246,00	1 935,00	713,00	87,00	-1912,00
Soliditet:					
Egenkapitalandel:	25,43 %	48,49 %	47,93 %	38,22 %	26,56 %
Gjeldsgrad:	2,93	1,06	1,09	1,62	2,77
Rentedekningsgrad:	1 903,00	646,00	-166,00	-3,00	-37,00
Likviditet:					
Likviditetsgrad 1:	1,30	1,86	1,41	1,03	0,53
Likviditetsgrad 2:	1,16	1,58	1,02	0,80	0,41
Lønnsomhet:					
Bruttofortjenesteprosent:	78,20 %	79,71 %	78,05 %	77,39 %	72,10 %
Resultatmargin:	17,58 %	11,85 %	-9,70 %	-2,46 %	-8,52 %
Totalkapitalrentabilitet:	35,57 %	25,93 %	-17,22 %	-3,58 %	-16,89 %
Resultatgrad:	17,59 %	11,86 %	-9,64 %	-1,90 %	-8,30 %
Kapitalens omløpshastighet:	2,02	2,18	1,79	1,88	2,03
Egenkapitalrentabilitet:	118,45 %	56,58 %	-28,23 %	-11,11 %	-55,53 %

Tabell 1: Oversikt over alle nøkkeltallene i analysen

Tallene i tabellene under er i tusen kroner.

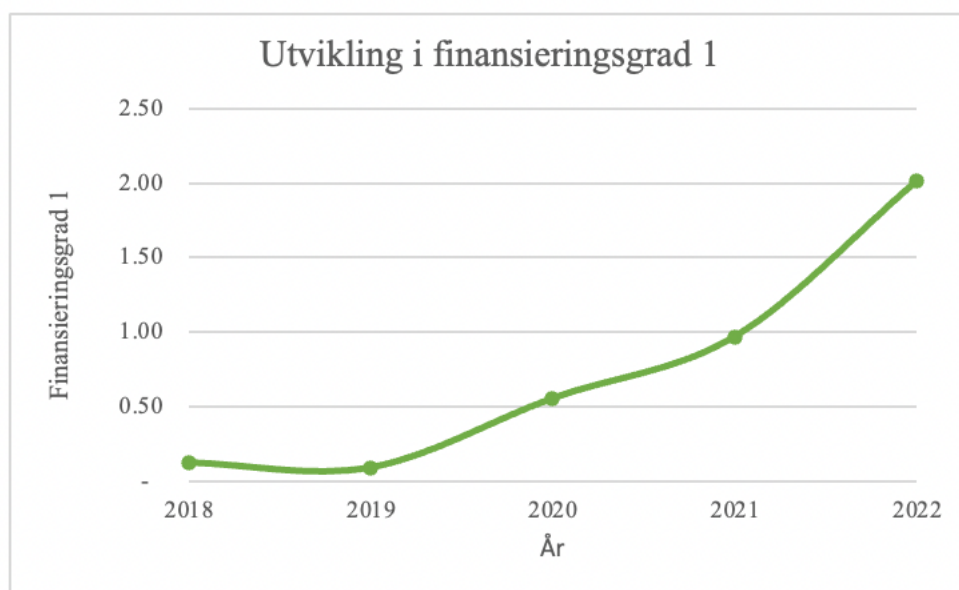
4.1 Finansiering

Som forklart i teoridelen, omfatter finansiering både anskaffelse og anvendelse av kapital. Vi fokuserer på finansierungsgrad 1 og arbeidskapital, og vi vil nå analysere hvordan disse nøkkeltallene har vært for Baklandet Skydsstation.

4.1.1 Finansieringsgrad 1

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Anleggsmidler	173	188	885	2 704	3 791
Langsiktig gjeld	-	-	-	500	292
Egenkapital	1 420	2 122	1 598	2 291	1 588
Langsiktig kapital (LG+EK)	1 420	2 122	1 598	2 791	1 880
Finansieringsgrad 1	0,12	0,09	0,55	0,97	2,02

Tabell 2: Utrekning av finansieringsgrad 1

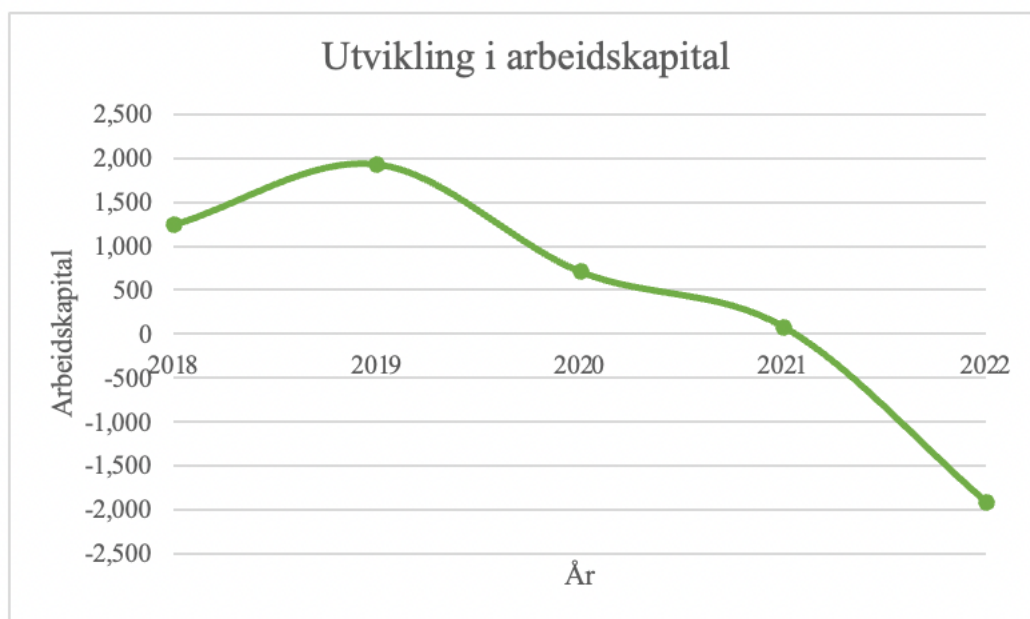
Figur 2: Utvikling i finansieringsgrad 1 i perioden 2018-2022

Som påpekt i teorien, viser finansieringsgrad 1 andelen av anleggsmidlene som er langsiktig finansiert. Dersom finansieringsgrad 1 er lavere enn 1, indikerer dette at anleggsmidlene i sin helhet er langsiktig finansiert, samt at også deler av omløpsmidlene er langsiktig finansiert. For Baklandet Skydsstasjon kan vi se at de i 2018 og 2019 har en svært lav finansieringsgrad 1 på 0,12 og 0,09, noe som gir bedriften gode vilkår for langsiktig finansiering av anleggsmidler og en god del av omløpsmidlene. Fra og med 2020 ser vi derimot en negativ utvikling som fortsetter til 2022, hvor de har en finansieringsgrad på hele 2,02. Vi ser en gradvis forverring av finansieringsgraden. Finansieringsgrad 1 på 2 indikerer en «usunn» finansiering. En betydelig del av anleggsmidlene er da kortsiktig finansiert, noe som ikke er en sunn finansieringsstruktur.

4.1.2 Arbeidskapital

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Omløpsmidler	5 410	4 189	2 449	3 291	2 187
Kortsiktig gjeld	4 164	2 254	1 736	3 204	4 099
Arbeidskapital	1 246	1 935	713	87	-1 912

Tabell 3: Utregning av arbeidskapital

Figur 3: Utvikling i arbeidskapital 2018-2022

Tallene fra balansen viser oss at arbeidskapitalen har forverret seg i løpet av analyseperioden. Det begynner med en økning fra 2018 til 2019, etterfulgt av en kraftig reduksjon i arbeidskapitalen deretter, noe som skyldes en økning i kortsiktig gjeld sammen med en reduksjon av omløpsmidlene. I begynnelsen av perioden har Baklandet Skydsstation en positiv arbeidskapital, som tilsier at Baklandet Skydsstation har tilstrekkelige midler til å betale for sine kortsiktige forpliktelser. Den negative utviklingen signaliserer dårlig finansiell helse for bedriften, og speiler en lite effektiv ressursforvaltning.

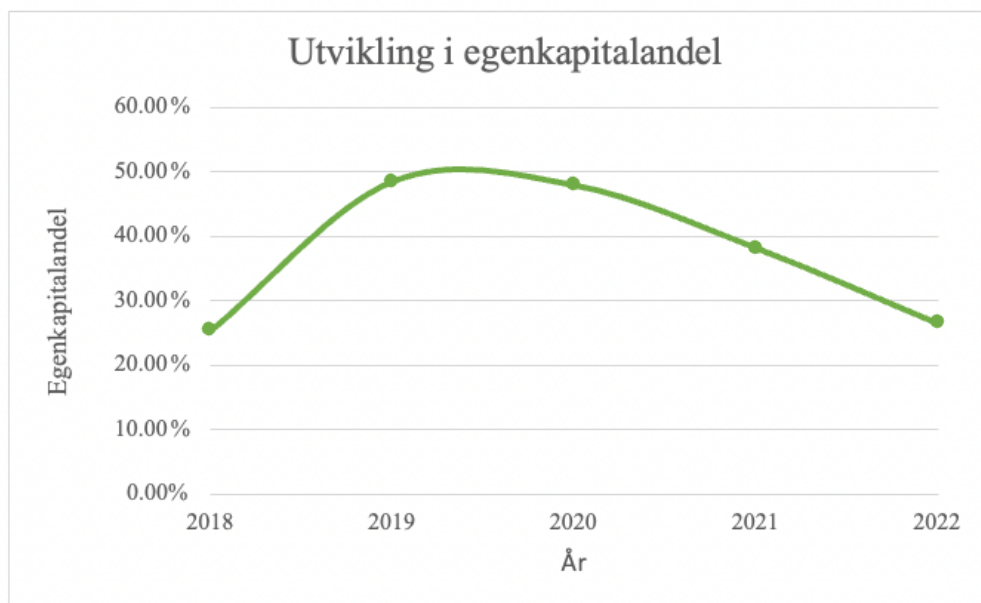
4.2 Soliditet

Som nevnt tidligere, er soliditet tett knyttet til finansiering og sier noe om bedriftens evne til å *tåle tap*. Vi skal nå analysere egenkapitalandel, gjeldsgrad og rentedekningsgrad for Baklandet Skydsstation og se hvordan disse nøkkeltallene beskriver bedriftens soliditet.

4.2.1 Egenkapitalandel

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Egenkapital	1 420	2 122	1 598	2 291	1 588
Totalkapital (EK+G)	5 583	4 376	3 334	5 995	5 979
Egenkapitalandel	25,43%	48,49%	47,93%	38,22%	26,56%

Tabell 4: Utrekning av egenkapitalandel

Figur 4: Utvikling i egenkapitalandel i perioden 2018-2022

Egenkapitalandelen viser hvor mye av eiendelene som er finansiert med egenkapital. Den gir også en indikasjon på hvor mye økonomisk tap bedriften kan tåle før de når en grense hvor gjelden begynner å utgjøre en trussel for dens stabilitet. Jo høyere egenkapitalandelen er, jo mer solid er bedriftens økonomiske stilling. Ut ifra grafen kan vi se at det er en betydelig økning i egenkapitalandelen til Baklandet Skydsstation fra 2018 til 2019, som kan indikere en sterkere kapitalstruktur og bedre soliditet i løpet av dette året. I 2020 forble egenkapitalandelen relativt stabil, før det i 2021 blir en nedgang. Dersom vi ser på tabellen over kan vi se at totalkapitalen har økt betydelig fra 2020 til 2021, noe som er med på å

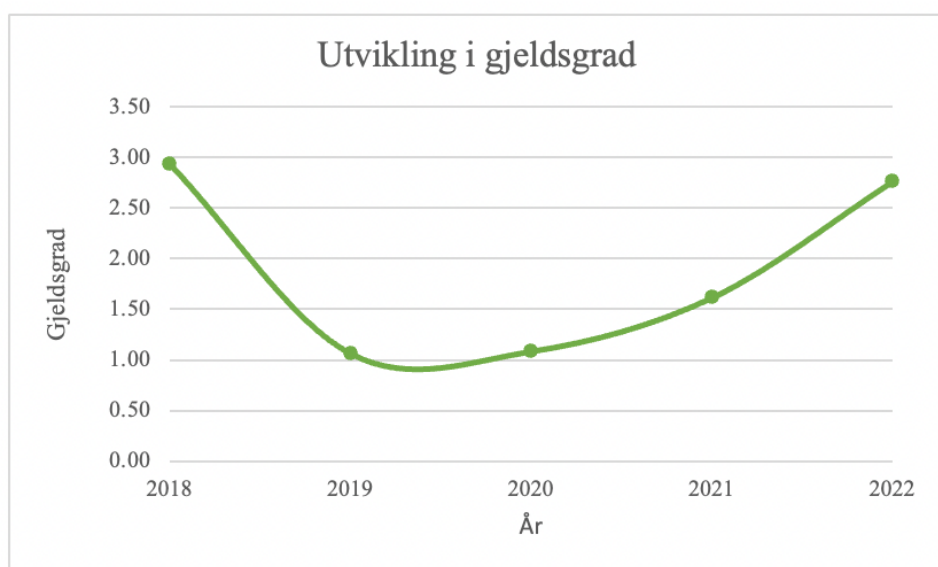
forklare nedgangen. I 2022 fortsatte nedgangen, noe som viser en ytterligere svekkelse av egenkapitalandelen og soliditeten til Baklandet Skydsstation.

Generelt sett viser denne utviklingen en nedgående tendens i egenkapitalandelen over tid. Selv om egenkapitalandelen blir lavere gjennom perioden, så kan vi fremdeles si at egenkapitalen er på et fornuftig nivå.

4.2.2 Gjeldsgrad

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Sum gjeld	4 164	2 254	1 736	3 704	4 391
Sum egenkapital	1 420	2 122	1 598	2 291	1 588
Gjeldsgrad	2,93	1,06	1,09	1,62	2,77

Tabell 5: Utrekning av gjeldsgrad

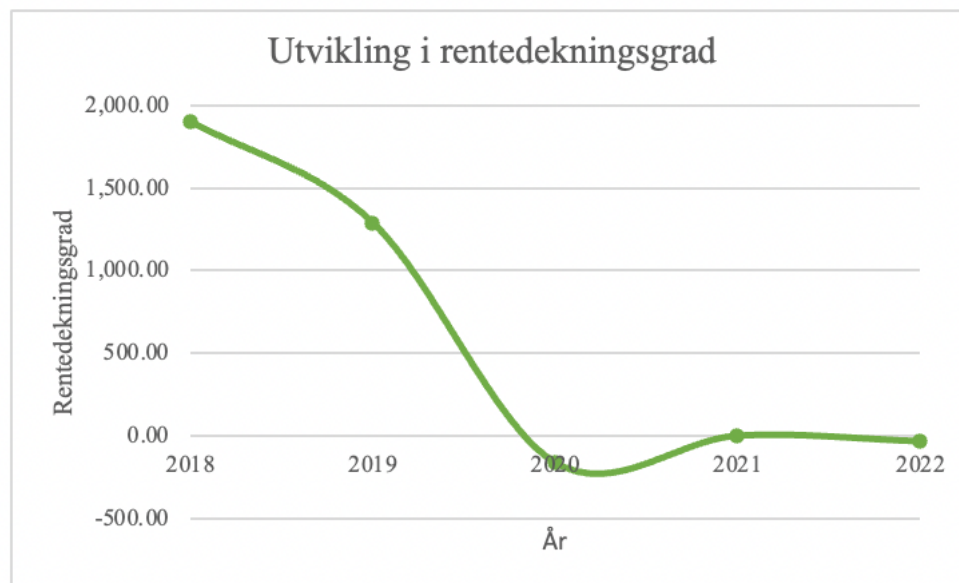
Figur 5: Utvikling i gjeldsgrad i perioden 2018-2022

Gjeldsgraden viser forholdet mellom kapital finansiert av fremmedkapital, og kapital finansiert av eierne. I 2018 har bedriften en gjeldsgrad på 2,93, som indikerer at bedriften har nesten tre ganger så mye gjeld som egenkapital dette året. Dette tilsvarer en relativt høy gjeldsbyrde sammenlignet med egenkapitalen, og den finansielle risikoen knyttet til gjelden er betydelig. Deretter ser vi at gjeldsgraden synker frem til 2019, som indikerer en mer balansert finansiell struktur. Fra 2021 og utover øker gjeldsgraden, som igjen kan være et tegn på økende finansiell risiko og kan påvirke Baklandet Skydsstation sin evne til å møte sine økonomiske forpliktelser på lang sikt.

4.2.3 Rentedeckningsgrad

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Ordinært res før skatt	1 902,00	1 289,00	-668,00	-216,00	-1 038,00
Rentekostnad	1,00	1,00	4,00	49,00	27,00
Ordinært res før skatt + finanskostnader	1 903,00	1 290,00	-664,00	-167,00	-1 011,00
Rentedekningsgrad	1 903,00	1 290,00	-166,00	-3,41	-37,44

Tabell 6: Utregning av rentedeckningsgrad

Figur 6: Utvikling i rentedeckningsgrad i perioden 2018-2022

Rentedekningsgraden er viktig for å vurdere bedriftens evne til å betjene rentekostnadene. En høy lønnsomhet fører vanligvis til en høy rentedeckningsgrad, noe som indikerer at bedriften har tilstrekkelig kapital til å dekke rentekostnadene. Vi kan se at i 2018 hadde Baklandet Skydsstation et betydelig høyt resultat før skatt sammenlignet med rentekostnadene det året. Herfra faller rentedeckningsgraden frem til 2020, hvor de har en såpass negativ rentedeckningsgrad at de ikke har tilstrekkelig inntjening til å dekke rentekostnadene de genererte det året. Dette indikerer en alvorlig finansiell utfordring, da bedriften ikke bare hadde et mindre overskudd, men hadde et underskudd som ikke var tilstrekkelig til å dekke rentekostnadene. Det er viktig å nevne at rentedeckningsgraden her er litt utfordrende å vise grafisk, grunnet den svært høye rentedeckningsgrad i 2018. Dette fører til at utviklingen fra spesielt 2020, ser liten ut selv om den er drastisk. I 2021 og 2022 er det fremdeles negativ rentedeckningsgrad, men den er betydelig forverret. Selv om det ikke er så alvorlig som i 2020, viser det fremdeles en vedvarende utfordring når det gjelder bedriftens evne til å generere nok inntekter til å dekke sine finansielle forpliktelser.

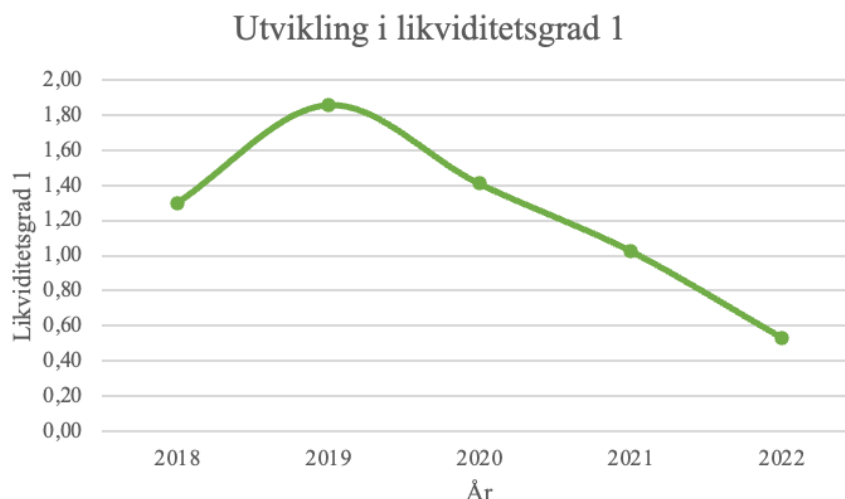
4.3 Likviditet

Likviditet, som nevnt, gir innsikt i bedriftens evne til å håndtere sine kortsiktige forpliktelser. Ved å analysere likviditetsgrad 1 og 2, blir det mulig å identifisere trender i forholdet mellom bedriftens omløpsmidler og deres kortsiktige gjeld. Denne analysen gir verdifull informasjon om bedriftens kortsiktige finansielle stilling.

4.3.1 Likviditetsgrad 1

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Omløpsmidler	5410	4189	2449	3291	2187
Kortsiktig gjeld	4164	2254	1736	3204	4099
Likviditetsgrad 1	1,30	1,86	1,41	1,03	0,53

Tabell 7: Utrekning av likviditetsgrad 1

Figur 7: Utvikling i likviditetsgrad 1 i perioden 2018-2022

Likviditetsgrad 1 har opplevd store endringer i perioden fra 2018 til 2022, noe som reflekterer selskapets evne til å møte sine kortsiktige forpliktelser. Ideelt sett bør likviditetsgrad 1 være minst 2, som indikerer at selskapet har dobbelt så mye i omløpsmidler sammenlignet med kortsiktige gjeld. I 2018 ser vi at likviditetsgrad 1 var på 1,30, noe som er under det optimale nivået, men likevel tilstrekkelig for å håndtere den kortsiktige gjelden. I 2019 ser man at den kortsiktige gjelden nesten halveres, og likviditetsgrad 1 forbedret seg til 1,86, nær normtallet. Fra 2020 begynner imidlertid en nedgang til 1,41, denne fortsetter i 2021 og 2022 med verdier på 1,03 og 0,53. Omløpsmidlene reduseres og den kortsiktige gjelden øker. Disse tallene indikerer likviditetsutfordringer, der 2022 indikerer at selskapets omløpsmidler bare kan dekke litt over halvparten av den kortsiktige gjelden.

4.3.2 Likviditetsgrad 2

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Mest likvide omløpsmidler	4829	3570	1773	2572	1661
Kortsiktig gjeld	4164	2254	1736	3204	4099
Likviditetsgrad 2	1,16	1,58	1,02	0,80	0,41

Tabell 8: Utrekning av likviditetsgrad 2

Figur 8: Utvikling i likviditetsgrad 2 i perioden 2018-2022

Fra 2018 til 2022 har det vært en negativ utvikling i likviditetsgrad 2. I 2018 lå likviditetsgrad 2 på 1,16, som er høyere enn normtallet på 1. Dette indikerte at selskapet var i stand til å innfri sine kortsiktige forpliktelser uavhengig av varelageret. Likviditetsgrad 2 steg til 1,58 i 2019. Deretter begynte en negativ trend i 2020 da likviditetsgrad 2 falt til 1,02, og fortsatte å falle til 0,8 i 2021, og nådde et betydelig lavere nivå på 0,41 i 2022. Denne nedgangen tyder på en økende utfordring for selskapet med tanke på å håndtere sine kortsiktige gjeldsforpliktelser uten å selge fra varelageret. Nedgangen i likviditetsgrad 2 reflekterer de samme utfordringene vi ser i likviditetsgrad 1, og samlet belyser de selskapets likviditetsutfordringer.

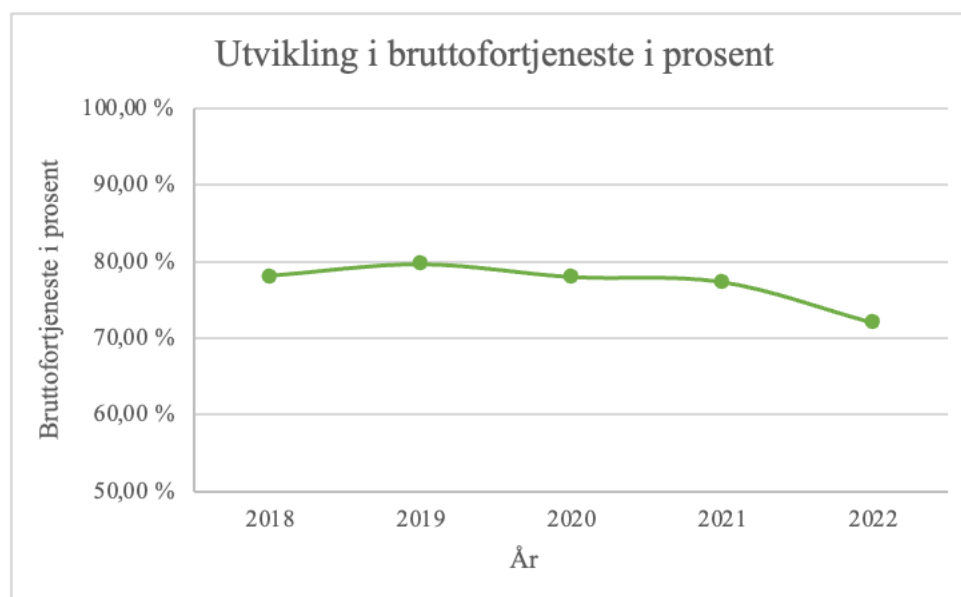
4.4 Lønnsomhet

I det kommende delkapittelet gjennomfører vi analysen av nøkkeltallene som hovedsakelig setter lys på lønnsomheten til Baklandet Skydsstation. Lønnsomheten er, som nevnt i teoridelen, bedriftens evne til å tjene penger og gå i overskudd, og en positiv lønnsomhet er dermed helt essensielt for å kunne overleve som virksomhet på lengre sikt. Det er verdt å nevne at Baklandet Skydsstation siden året 2020 har gått ut med et negativt driftsresultat, noe som fører til at samtlige av nøkkeltallene i denne lønnsomhetsanalysen blir negative, foruten om bruttofortjenesten i prosent.

4.4.1. Bruttofortjeneste i prosent

Årstall:	2018	2019	2020	2021	2022
Salgsinntekter:	10 817,00	10 880,00	6 889,00	8 776,00	12 177,00
Varekostnader:	2 358,00	2 208,00	1 512,00	1 984,00	3 397,00
Bruttofortjeneste	8 459,00	8 672,00	5 377,00	6 792,00	8 780,00
Bruttofortjeneste i prosent:	78,20 %	79,71 %	78,05 %	77,39 %	72,10 %

Tabell 9: Utrekning av bruttofortjeneste i prosent

Figur 9: Utvikling i bruttofortjeneste i prosent i perioden 2018-2022

Som figuren her illustrerer har bruttofortjenesten i prosent til Baklandet Skydsstation holdt seg relativt stabil i perioden 2018-2022, og har ligget relativt høyt. Vi ser likevel at bruttofortjenesten i prosent har en negativ utvikling for Baklandet Skydsstation siden 2019, til tross for at restaurantens salgsinntekter har steget siden 2020. Det som bidrar til den negative

utviklingen er at varekostnadene til Baklandet Skydsstation har økt til over det dobbelte fra 2020 til 2022, mens salgsinntektene ikke har økt tilsvarende.

En mulig årsak til økningen i varekostnadene kan være den høye inflasjonen som har vært i Norge de siste årene, der tall fra Statistisk Sentralbyrå viser til en økning i KPI på 5,8% fra 2021 til 2022 (SSB, 2023). Prisveksten i 2022 var helt ekstraordinær, og det har ikke vært så kraftig siden 1980-tallet (SSB, 2023). Det er også fra 2021 til 2022 endringen i bruttofortjenesten i prosent har vært størst i negativ forstand. Tallene fra Statistisk Sentralbyrå viser til at det har vært en kraftig økning i priser på matvarer og alkoholholdige drikker, som begge er noe av det Baklandet Skydsstation tilbyr sine kunder.

4.4.2. Resultatmargin

Årstall:	2018	2019	2020	2021	2022
Ordinært resultat før skatt:	1 902,00	1 289,00	-668,00	-216,00	-1038,00
Driftsinntekter:	10 817,00	10 880,00	6 889,00	8 776,00	12 177,00
Resultatmargin:	17,58 %	11,85 %	-9,70 %	-2,46 %	-8,52 %

Tabell 10: Utregning av resultatmargin

Figur 10: Utvikling i resultatmargin i perioden 2018-2022

Resultatmarginen til Baklandet Skydsstation har i perioden 2018-2022 hatt en kraftig nedgang, med unntak av en liten oppgang i 2021. Som gjort rede for i teoridelen, er resultatmargin et nøkkeltall som viser hva virksomheten sitter igjen med etter å ha betalt sine

kostnader. Vi ser at det var et drastisk fall på over 20% i resultatmarginen fra 2019 til 2020, som kommer av at Baklandet Skydsstation gikk fra å ha et positivt resultat før skatt, til å få et negativt resultat før skatt, og følgelig også negativ resultatmargin.

Ved å se i resultatregnskapet kan man se at det drastiske fallet kommer av at driftsinntektene til Baklandet Skydsstation ble redusert med rett i underkant av 4 000 000 kr, mens driftskostnadene ikke ble redusert tilsvarende. Året 2020 var et vanskelig år for café- og restaurant bransjen, da korona-pandemien førte til at slike typer næringer måtte midlertidig stenges ned og dermed ikke fikk den samme muligheten til å tjene penger, noe som gir utslag på blant annet resultatmarginen.

4.4.3. Totalkapitalrentabilitet ROI

Årstall:	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsresultat:	1 897,00	1 283,00	-668,00	-167,00	-1011,00
Finansinntekter:	6,00	8,00	4,00	-	-
Gjennomsnittlig total kapital:	5 349,50	4 979,50	3 855,00	4 664,50	5 987,00
Totalkapitalrentabilitet ROI:	35,57 %	25,93 %	-17,22 %	-3,58 %	-16,89 %

Tabell 11: Utrekning av totalkapitalrentabilitet ROI

Figur 11: Utvikling i totalkapitalrentabilitet ROI i perioden 2018-2022

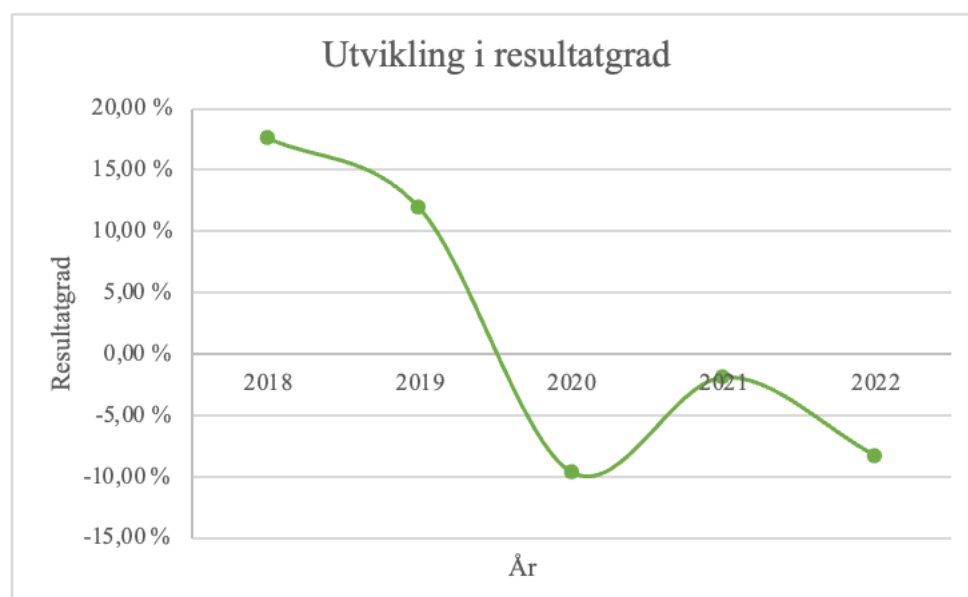
Som de foregående nøkkeltallene i lønnsomhetsanalysen, har også totalkapitalrentabiliteten til Baklandet Skydsstation hatt en negativ utvikling i analyseperioden. Totalkapitalrentabiliteten er som påpekt i teorien en helt sentral indikator på en virksomhets lønnsomhet, og dermed

helt sentral i en lønnsomhetsanalyse. Hvorvidt total kapitalrentabiliteten til en virksomhet anses som god eller ikke, varierer fra bransje til bransje og hva sammenligningsgrunnlaget er, men en negativ total kapitalrentabilitet er uansett ikke noe virksomheten ønsker. En negativ total kapitalrentabilitet som vi ser fra 2020-2022 vil si at Baklandet Skydsstation har hatt en negativ avkastning på sin investerte kapital, noe som betyr at de taper penger. Den negative total kapitalrentabiliteten kommer av at Baklandet Skydsstation siden 2020 har hatt et negativt driftsresultat, og dermed ikke vært i stand til å tjene penger.

4.4.4. Resultatgrad

Årstall:	2018	2019	2020	2021	2022
Ordinært resultat før skatt:	1 902,00	1 289,00	-668,00	-216,00	-1038,00
Rentekostnad:	1	1	4	49	27
Driftsinntekter:	10 817,00	10 880,00	6 889,00	8 776,00	12 177,00
Resultatgrad:	17,59 %	11,86 %	-9,64 %	-1,90 %	-8,30 %

Tabell 12: Utregning av resultatgrad

Figur 12: Utvikling i resultatgrad i perioden 2018-2022

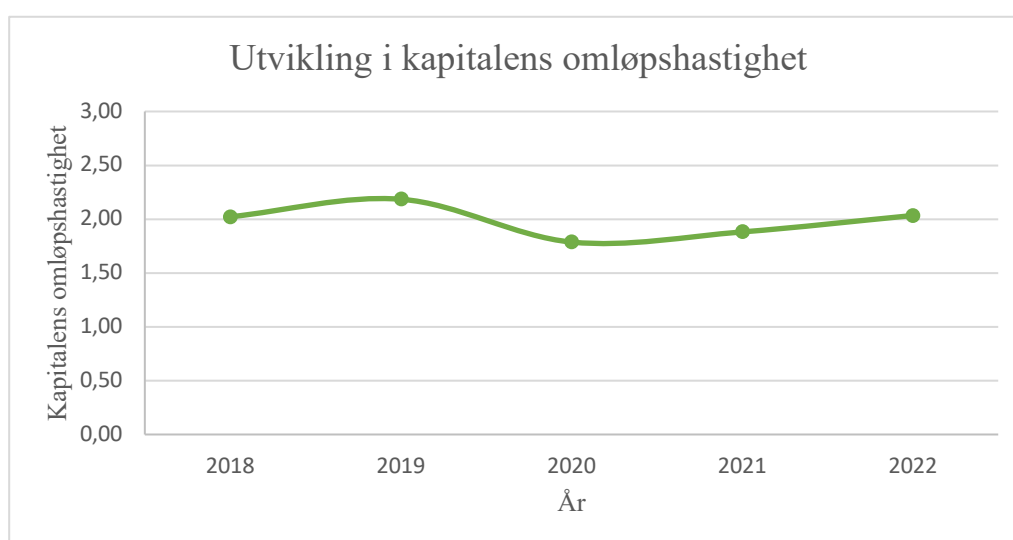
Når vi ser på utregningen av resultatgraden, ser vi at det ikke er store forskjeller fra resultatmarginen. Som nevnt i teoridelen er eneste forskjell mellom resultatmargin og resultatgrad, at man i resultatgraden trekker ut rentekostnaden. Baklandet Skydsstation hadde i perioden 2018-2020 svært lite rentekostnader, noe som førte til at det ikke ga særlig utslag på resultatgraden. Etter 2020 ser vi at rentekostnaden har økt betraktelig slik at det utgjør en

forskjell mellom resultatmarginen og resultatgraden. Tall fra balanseregnskapet til Baklandet Skydsstation viser at den langsiktige gjelden og leverandørgjelden økte kraftig fra 2020 til 2021, og er fortsatt høy i 2022, og gir dermed grunnlag for økte rentekostnader.

4.4.5 Kapitalens omløpshastighet

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsinntekter	10817	10880	6889	8776	12177
Gjennomsnittlig total kapital	5349,50	4979,50	3855,00	4664,50	5987,00
Kapitalens omløpshastighet	2,02	2,18	1,79	1,88	2,03

Tabell 13: Utrekning av kapitalens omløpshastighet

Figur 13: Utvikling i kapitalens omløpshastighet i perioden 2018-2022

Kapitalens omløpshastighet tilsier hvor effektivt selskapet benytter sin kapital til å generere inntekter. Gjennom femårsperioden, som er illustrert i figuren, har kapitalens omløpshastighet vært relativt stabil. I 2018 var omløpshastigheten 2,02, og den økte til 2,18 i 2019 – det høyeste punktet i perioden, noe som reflekterer en effektiv kapitalbruk. Det var en nedgang i 2020 til 1,79, hvor driftsinntektene ble redusert, som ganske sannsynlig reflekterer restriksjonene under pandemien. Videre ser vi en forbedring i 2021 og 2022, med omløpshastigheter på 1,88 og 2,03. Vi kan se at kapitalens omløpshastighet i 2022 returnerte til det nivået som ble observert i 2018. Driftsinntektene i 2022 er betydelig høyere enn de foregående årene, noe som kan være et resultat av en økonomisk forbedring etter at samfunnet gjenåpnet.

Som nevnt i teorien er det viktig å se på kapitalens omløpshastighet i sammenheng med andre nøkkeltall. Ved å se på resultatgrad og total kapitalrentabiliteten i sammenheng med kapitalens

omløpshastighet, er det tydelig at resultatgraden har hatt en større påvirkning på total kapitalrentabiliteten enn kapitalens omløpshastighet. Til tross for en forbedret omløpshastighet fra 2020 til 2022, har selskapet fortsatt hatt en negativ total kapitalrentabilitet i perioden. Resultatgraden viser en klar nedgang og blir negativ fra 2020, noe som sammenfaller med nedgangen i total kapitalrentabiliteten. Dette indikerer at selv om kapitalens omløpshastighet reflekterer effektiv inntektsgenerering, er det resultatgraden som har hatt en betydelig effekt på total kapitalrentabiliteten, og dermed påvirket lønnsomheten negativt.

4.4.6 Egenkapitalrentabilitet etter skatt:

Årstall	2018	2019	2020	2021	2022
Ordinært resultat	1425	1002	-525	-216	-1077
Gjennomsnittlig egenkapital	1203	1771	1860	1944,5	1939,5
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	118,45%	56,58%	-28,23%	-11,11%	-55,53%

Tabell 14: Utregning av egenkapitalrentabilitet etter skatt

Figur 14: Utvikling i egenkapitalrentabilitet etter skatt i perioden 2018-2022

Fra 2018 til 2022 viser egenkapitalrentabiliteten etter skatt en negativ trend for bedriften, med et drastisk fall fra 118,45 til -55,53%. I 2018 hadde caféen en høy egenkapitalrentabilitet på 118,45%, noe som viser til svært god avkastning for eierne. Deretter falt egenkapitalrentabiliteten til 56,58% i 2019, som fremdeles er en god avkastning til tross for en nedgang fra året før. I 2020 oppstår det et vendepunkt da det ordinære resultatet blir negativt, samtidig som den gjennomsnittlige egenkapitalen øker, noe som fører til en negativ egenkapitalrentabilitet på -28,23%. Dette indikerer at det ikke er noe avkastning på eiernes

investeringer, samt at bedriften taper penger. Egenkapitalrentabiliteten er fortsatt negativ i 2021 med et tall på -11,11%, og i 2022 blir nedgangen enda mer markant med en ytterligere reduksjon til -55,53%. Dette skyldes en betydelig reduksjon i det ordinære resultatet. I 2022 var det ordinære resultatet -1077, altså en forverring på nesten fem ganger sammenlignet med det foregående året.

4.5 Strategisk analyse: SWOT-analyse

Ettersom vi nå har sett på de ulike nøkkeltallene og hvordan den økonomiske utviklingen har vært for Baklandet Skydsstation fra 2018 til 2022, skal vi videre se på hva som kan være årsakene bak trendene vi har oppdaget. Her skal vi prøve å forstå og forklare hvorfor tallene har blitt slik de er, og dette er en viktig del for å besvare problemstillingen vår. I og med at Baklandet Skydsstation er en liten café, har det vært vanskelig å finne spesifikke kilder direkte knyttet til dem. Informasjonen fra SWOT-analysen er derfor basert på mer generelle kilder om café- og restaurantbransjen, samt egne antakelser om bedriftens strategiske bilde. Vi gjennomfører en SWOT-analyse hvor vi ser på styrker, svakheter, muligheter og trusler for Baklandet Skydsstation.

4.5.1 Styrker

Baklandet Skydsstation sin beliggenhet representerer en sentral styrke for bedriften. Plassert midt på Baklandet, skiller den seg ut ved å være den eneste bygården i området som er beskyttet som et kulturminne (Baklandet Skydsstation, u.å.). Plasseringen gir caféen en distinkt karakter som ikke bare lokker til seg lokale gjester og turgåere, men også turister som er ute etter å oppleve et stykke av den lokale historien og norsk kultur. Den unike kombinasjonen etablerer et konkurransefortrinn som er utfordrende for konkurrenter å etterligne.

Beliggenheten danner grunnlaget for caféens identitet, som blir ytterligere forsterket av deres vektlegging på tradisjonell og autentisk norsk mat. Gjennom sitt fokus på tradisjonelle norske råvarer og oppskrifter, skiller Baklandet Skydsstation seg ut i et hav av spisesteder som ofte serverer mat med opprinnelse fra andre deler av verden. Dette tiltrekker seg en stadig voksende kundebase, da det er en økende interesse for lokal mat (Balci & Kristiansen, u.å.). Spesielt imponerende er caféens omfattende utvalg av over 350 forskjellige typer akevitt, en brennevin som har en sterk tilknytning til norsk drikkekultur. Dette appellerer både til

lokalbefolkningen og turister som søker etter en norsk matopplevelse. Ved å legge til rette for slike opplevelser forsterkes caféens identitet, samtidig som den bidrar til å bevare lokale mattradisjoner. Denne tydelige differensieringen fra konkurrentene skaper et sterkt og konkurransedyktig tilbud i markedet.

Byggende på sin distinkte beliggenhet og sitt engasjement for tradisjonell norsk mat har Baklandet Skydsstation en evne til å ta med gjestene på en reise tilbake i tid, hvor man får et unikt innblikk i norsk kultur. Med sitt tradisjonelle eksteriør og koselige atmosfære skaper de en sterk merkevareidentitet. Deres evne til å kombinere hjemmelaget mat og drikke med gammeldagse omgivelser resulterer i en atmosfære som tiltrekker seg et bredt spekter av kunder. Dette, kombinert med en genuin og personlig kundeopplevelse legger fundamentet for utviklingen av kundelojalitet, hvor besøkende ikke bare kommer tilbake for maten, men for den helhetlige opplevelsen.

I 2012 ble Baklandet Skydsstation utnevnt som Årets Kafé av National Geographic, et tydelig bevis på caféens evne til å skille seg ut. I tillegg har Lonely Planet nevnt stedet, et forlag som spesialiserte seg innenfor reisehåndbøker, noe som ytterligere beviser at deres solide merkevare tiltrekker seg oppmerksomhet på internasjonalt nivå (Baklandet Skydsstation, u.å.). Disse anerkjennelsene fremhever ikke bare caféens unike kvaliteter, men også dens evne til å skape en minneverdig opplevelse som resonerer med et bredt internasjonalt publikum.

Samlet sett er Baklandet Skydsstations styrker en sammensmelting av kulturelle og tradisjonelle verdier, som gir gjestene en forståelse av norsk historie gjennom matkultur, drikke og atmosfære. Caféens sentrale merkevareidentitet, med sin autentiske og gammeldags design, skiller dem tydelig fra konkurrentene.

4.5.2 Svakheter

Den første svakheten vi mener at kan ha hatt en påvirkning på lønnsomheten til Baklandet Skydsstation er deres manglende markedsføring. Baklandet Skydsstation har, etter det vi har sett, svært lite markedsføring av restauranten sin, noe som fører til at man er nødt til å kjenne til restauranten for å besøke den. Til tross for en sentral beliggenhet på Baklandet, ser vi det som essensielt med en god markedsføring for at nye kunder skal kunne oppdage restauranten og velge den fremfor de mange konkurrentene i området.

Den andre svakheten til Baklandet Skydsstation er at restauranten ikke tilbyr noe annet enn fysisk servering i restauranten. De har på den måten et ganske ensformet tilbud uten flere ben å stå på, noe de fikk erfare under pandemien. Baklandet Skydsstation har på sine nettsider ingen informasjon om mulighet for take-away bestillinger, noe som kan være med på å forklare reduksjonen i driftsinntektene fra 2020. Ved å ikke åpne for muligheten for take-away, ble restauranten særlig utsatt da regjeringen la inn strenge restriksjoner for café- og restaurantbransjen da pandemien inntraff (Melgård et al., 2020). Ved å ikke tilby sine kunder take-away hadde Baklandet Skydsstation ingen mulighet til å opprettholde driften da Norge stengte ned i og med at de bare hadde tilbud om fysisk servering.

Av den grunn mener vi også at en svakhet ved Baklandet Skydsstation er deres evne til å tilpasse seg situasjonen under koronapandemien. Under pandemien var det mange virksomheter som så seg nødt til å finne alternative løsninger for å fortsette driften til tross for restriksjonene. I og med at det ikke finnes noe informasjon om at caféen la til rette for take-away, og heller ingen andre tiltak for å forbedre den økonomiske situasjonen under pandemien, er det grunn til å mene at deres evne til å tilpasse seg situasjonen kunne vært sterkere.

4.5.3 Muligheter

For Baklandet Skydsstation vil en overgang til mer digitalisert og målrettet markedsføringsstrategi være en viktig mulighet for vekst. Ved å benytte seg av tradisjonelle markedsføringsmetoder og digitale annonser kan Baklandet Skydsstation fange oppmerksomheten til potensielle kunder. Samtidig vil en mer aktiv tilstedeværelse på sosiale medier kunne bidra til å nå ut til dem som kanskje ikke ville oppdaget caféen på egenhånd. Gjennomføring av en målrettet markedsføring vil ikke bare vise frem caféens unike tilbud og rike historie, men vil også kunne tiltrekke seg en større kundegruppe. Det vil også bli lettere å samle inn tilbakemeldinger fra kunder som kan bidra til kontinuerlig tilpasning og forbedringer. Selv om caféen verdsetter det tradisjonelle og tilbyr et fristed fra teknologiske distraksjoner, er det viktig å anerkjenne at et overveldende flertall av befolkningen – over 90% - regelmessig bruker sosiale medier (Ipsos, 2022). Ved å utnytte digitaliseringen og føre en målrettet markedsføring kan Baklandet Skydsstation omforme tidligere svakheter til nye muligheter for vekst og engasjement.

I lys av et forventet oppsving i reiselivet har Baklandet Skydsstation en gylden mulighet til å samarbeide tett med aktører i reiselivsnæringen. Menon Economics spår en betydelig gjenoppblomstring i reiselivet med en forventet omsetningsvekst på 45% innen 2030, hvor reising innad i eget land utgjør den største andelen av veksten (Jakobsen et al., 2021). For å kapitalisere på denne veksten mener vi at caféen har muligheten til å vokse ved at de inngår strategiske samarbeid innenfor reiselivssektoren, med et særlig fokus på lokale aktører. Ved å integrere Baklandet Skydsstation i turpakker, promoteringer gjennom lokale og internasjonale reiselivsorganisasjoner, samt digitale markedsføringskampanjer, kan de nå ut til plattformer som blir benyttet for reiseplanlegging. Dette vil gjøre det mulig for caféen å dele den norske kulturarven med et bredere publikum, og dermed tiltrekke seg en enda større gruppe besøkende.

Baklandet Skydsstation sitt ensformige serveringstilbud avdekket en sårbarhet under pandemien, da alternativer som take-away ikke ble benyttet. I lys av endrende forbrukermønster, spesielt økningen i etterspørselen etter hjemleverings-tjenester som følge av pandemien, står Baklandet Skydsstation overfor en mulighet til å ta grep om sin svakhet (Bugge, 2021). Ved å implementere take-away-tjenester, tar caféen et strategisk steg for å møte fremtidige forbrukertrender head-on. Odd Stian Gullhav, salgssjef i Just Eat i Norge,

peker på en voksende trend der take-away vil bli en mer integrert del av folks livsstil fremover (NTB, 2020). Ved å tilpasse seg denne trenden, har Baklandet Skydsstation muligheten til å gjøre seg mindre sårbar for fremtidige uforutsette restriksjoner og en stadig mer digitalisert forbrukeratferd.

Baklandet Skydsstation har nå en mulighet til å omdanne sine svakheter til muligheter. Ved å lære av utfordringene pandemien medførte, har caféen mulighet til å forbedre sin markedsposisjon. Dette kan oppnås ved å utvide serveringstilbudet, samarbeide med reiselivsaktører og benytte en mer digital markedsføring.

4.5.4 Trusler

En betydelig trussel for Baklandet Skydsstation mener vi er den sterke konkurransen i nærområdet og i Trondheim generelt. Som en del av en tøff bransje, kan det skapes et press grunnet et mangfold av konkurrenter som tilbyr lignende mat- og drikkeopplevelser. Nærområdet rundt Baklandet Skydsstation er kjent for å ha et stort utvalg av caféer, restauranter og andre serveringssteder som konkurrerer om de samme kundene. Denne konkurransesituasjonen gjør det utfordrende for Baklandet Skydsstation å opprettholde eller øke sin markedsandel, spesielt hvis de ikke klarer å differensiere seg tydelig fra konkurrentene gjennom unike tilbud, kvalitet eller service. Som nevnt under «svakheter», kunne en innføring av take-away ført til at de kunne ha opprettholdt sin markedsandel i tillegg til at det kunne ha hjulpet dem å få inn ekstra inntjening i denne krevende perioden. Håndtering av konkurranse-trusselen er viktig for å tiltrekke seg og beholde kunder samt sikre lønnsomhet på lang sikt.

Korona-pandemien førte til store utfordringer for virksomheter over hele verden, og spesielt for serviceindustrien som restauranter og caféer. Baklandet Skydsstation har ikke vært immun mot virkningene av denne krisen, og pandemiens konsekvenser gikk hardt ut over dem. Myndighetenes restriksjoner i mars 2020 gikk blant annet ut på at serveringsstedene måtte begrense antall besøkende slik at gjestene kunne holde minst én meter avstand, og det var forbudt med buffet. På nyåret i 2021 ble det også innført nasjonal skjenkestopp i to omganger, og det har også vært flere lokale smitteverntiltak som satte begrensninger utover de nasjonale tiltakene (SSB, 2021). Disse restriksjonene førte naturligvis til redusert etterspørsel fra kundene. I mange måneder var det mange som begrenset å dra ut av hjemmene sine, i frykt for smitte og sykdom. Baklandet Skydsstation er, som nevnt tidligere, en tradisjonell café med tradisjonell mat, og kan dermed tiltrekke seg en eldre kundegruppe i forhold til nyere caféer i området rundt. Dersom denne antakelsen stemmer, vil dette også ha hatt en stor effekt på etterspørselen, da denne aldersgruppen var spesielt utsatt under pandemien.

Økonomisk usikkerhet, renteøkninger og inflasjon mener vi trolig er faktorer som kan anses som en trussel for Baklandet Skydsstation, og som har påvirket lønnsomheten deres negativt. Den generelle økonomiske usikkerheten som følge av korona-pandemien har skapt et klima preget av uforutsigbarhet og forsiktighet blant forbrukerne. Dette kan ha ført til en nedgang i forbruket, spesielt når det gjelder et luksusgode som å bli servert på restauranter og caféer. I

september 2021 kom første renteheving fra Norges Bank, som følge av at styringsrenten ble satt ned til 0 i begynnelsen av pandemien (NHO, 2022). Etter det har det kommet flere renteøkninger, og styringsrenten var i slutten av 2022 økt til 2,5%. Høyere renter virker dempende på forbruk, og er trolig en av årsakene til Baklandet Skydsstation sin forverrede lønnsomhet. I tillegg til dette økte konsumprisene med 3,5% fra 2020 til 2021, målt med konsumprisindeksen (NHO, 2022). Rekordhøye elektrisitetspriser bidro også med å trekke opp årsveksten med hele 2,1 prosentpoeng. For å sammenligne endringen fra 2021 til 2022, var konsumprisene 7,5% høyere i 2022 enn på samme tid året før.

Truslene mot Baklandet Skydsstation fra 2018 til 2022 har inkludert intens konkurranse i nærområdet og i Trondheim generelt, forverret av korona-pandemien som reduserte etterspørselen og økte driftskostnadene. Økonomisk usikkerhet, renteøkninger og inflasjon mener vi også har påvirket caféens lønnsomhet negativt.

Oppsummering av SWOT-analysen av Baklandet Skydsstation	
<p>Styrker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beliggenhet - Lokal og tradisjonell matkultur - Solid merkevare 	<p>Svakheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lite markedsføring - Kun fysisk servering - Lite tilpasningsdyktig til pandemien
<p>Muligheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre markedsføring - Samarbeid med reiselivet - Åpne for bredere serveringstilbud 	<p>Trusler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sterk konkurranse i nærområdet - Forverret etterspørsel som følge av korona-pandemien <ul style="list-style-type: none"> - Økonomisk usikkerhet - Renteøkning og inflasjon

Tabell 15: Oppsummering av SWOT-analysen

Kapittel 5: Konklusjon

På grunnlag av analysene som er gjennomført, hvordan har lønnsomheten utviklet seg for Baklandet Skydsstation, og hva kan mulige årsaker til denne utviklingen være? Etter gjennomførelsen av lønnsomhetsanalysen av Baklandet Skydsstation fremkommer det at lønnsomheten til restauranten har hatt en svært negativ utvikling i perioden 2018-2022, der stort sett alle de utvalgte nøkkeltallene i analysen har endret seg relativt mye i negativ retning. Også tallene innenfor finansiering, soliditet og likviditet har vist en tydelig negativ trend for den økonomiske situasjonen til Baklandet Skydsstation. Som vi nevnte helt innledningsvis ønsket vi å ta for oss årene 2018-2022, nettopp fordi de årene har vært svært turbulente med tanke på både strenge koronarestriksjoner, og vanskelige økonomiske tider etter pandemien. Som nøkkeltallsanalysene viser, har de turbulente tidene gjort et vesentlig utslag på lønnsomheten til Baklandet Skydsstation.

Basert på den strategiske analysen SWOT er det naturlig å konkludere med at både korona og den stadig trangere økonomiske situasjonen i Norge er svært mulige og sannsynlige årsaker til den negative utviklingen i lønnsomheten til Baklandet Skydsstation. Det er også naturlig å trekke frem at deres manglende take-away tilbud gjorde det vanskelig å ha lønnsom drift under pandemien, og dermed konkurrere med andre restauranter og caféer i området.

Kapittel 6: Referanseliste

Atkinson, A., & Kaplan, R. (2014). *Advanced Management Accounting* (3rd edition). Pearson Education Limited.

Baklandet Skydsstation . (u.å.). *Historie*. Hentet fra Baklandet Skydsstation :
<https://www.skydsstation.no/no/om-oss>

Baklandet Skydsstation . (u.å.). *Velkommen til Baklandet Skydsstation* . Hentet fra Baklandet Skydsstation : <https://www.skydsstation.no>

Baksaas, K.M & Hansen, Ø. (2010). *Finansregnskap med analyse*. Gyldendal akademisk.

Balci, S. (2021, 26. april). - *Pandemien har fått oss til å tenke annerledes rundt mat* . Hentet fra Oslomet: <https://www.oslomet.no/no/forskning/forskningsnyheter/tenker-annerledes-rundt-mat-etter-korona>

Berg, T. (2021). *Grunnleggende økonomistyring* (3. utg.). Cappelen Damm akademisk.

Brønnøysundregistrene. (2024, 8.mars). *Hvem har regnskapsplikt*. Hentet fra Brønnøysundregistrene: <https://www.brreg.no/innsending-av-arsregnskap/innsendingsplikt-til-regnskapsregisteret/hvem-har-regnskapsplikt/>

Bugge, A. B. (2021). *Fremtidens måltidskonsepter - sunn og bærekraftig take-away*. Hentet fra Oslomet: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/2771996/SIFO-Rapport%2010-2021%20Fremtidens%20måltidskonsept.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Erichsen, M., Solberg, F., Stiklestad, T. (2019). *Ledelse i små og mellomstore virksomheter* (2. utg.). Fagbokforlaget.

Ipsos. (2022, 26. august). *Ukens tall #34: 8 av 10 bruker sosiale medier én eller flere ganger daglig* . Hentet fra Ipsos : <https://www.ipsos.com/nb-no/ukens-tall-34-8-av-10-bruker-sosiale-medier-en-eller-flere-ganger-daglig>

Jacobsen, D. I. (2022). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* (4.utg.). Cappelen Damm akademisk

Jakobsen, E., Iversen, E. K., Nerdrum, L., & Rødal, M. (2021). *Norsk reiseliv før, under og etter pandemien*. Hentet fra Menon Economics :
<https://www.nhoreiseliv.no/contentassets/6abc6856aad442bcb91b431d978d6042/rapp-ort-norsk-reiseliv-for-under-og-etter-pandemien.pdf>

Knardal, P. S., & Sending, A. (2022). *Finansregnskap med analyse*. Fagbokforlaget.

Kristoffersen, T. (2023). *Årsregnskapet - en grunnleggende innføring* (7.utg.). Fagbokforlaget

Melgård, M., Oterholm, G., & Gjerstad, T. (2020, 12. mars). *Nå stenger Norge ned - dette er regjeringens krisetiltak*. Hentet fra Dagens Næringsliv:
<https://www.dn.no/politikk/erna-solberg/bent-hoie/regjeringen/na-stenger-norge-ned-dette-er-regjeringens-krisetiltak/2-1-772503>

Næringslivets hovedorganisasjon. (2022). *Økonomisk overblikk 4/2022*. Hentet fra Næringslivets hovedorganisasjon :
<https://www.nho.no/siteassets/publikasjoner/kvartdalsrapporter/2022/okonomisk-overblikk-4-22.pdf>

Norsk Telegrambyrå. (2020, 6. mai). *Slik har korona endret våre spisevaner*. Hentet fra Norsk Telegrambyrå : <https://kommunikasjon.ntb.no/pressemelding/17884691/slik-har-korona-endret-vare-spisevaner?publisherId=17847296>

Proff. (u.å.). *Baklandet Skydsstation*. Hentet fra Proff :
<https://www.proff.no/regnskap/baklandet-skydsstation/trondheim/serveringssteder/IG5ESR90DRM>

Statistisk Sentralbyrå. (2023, 11. januar). *Ekstraordinært år for prisveksten i 2022*. Hentet fra Statistisk Sentralbyrå: <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/konsumpriser/statistikk/konsumprisindeksen/artikler/ekstraordinaert-ar-for-prisveksten-i-2022>

Statistisk sentralbyrå. (2021, 21. august). *Overnattings- og serveringstjenester i nasjonalregnskapet under koronakrisen* . Hentet fra Statistisk sentralbyrå : https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/nasjonalregnskap/artikler/overnattings-og-serveringstjenester-i-nasjonalregnskapet-under-koronakrisen/_/attachment/inline/3ccc5ac4-cf0b-42ea-871b-b774bdd4e939:5afde0f773c60599a75c92e8d65992cd1076b548/NOT

